

Kaupunginhallitus 31.05.2021 § 199

§ 199

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan hyväksyminen, kaupunginhallituksen 24.5.2021 päätöksen tarkistaminen maanomistajien kuulemisen perusteella, alue 722300 (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Leino Essi
Palola Aulis
Lonka Seija
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Teknisen toimen johtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus

1

hyväksyy liitteen mukaiset vastineet maanomistajien kuulemisen 14.5.–28.5.2021 aikana saatuihin muistutuksiin yleiskaavaehdotuksesta.

2

päätää, että kuulemisen pohjalta ei aiheudu muutoksia kaupunginhallituksen 24.5.2021 (§ 184) asiasta tekemään esitykseen valtuustolle.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava on edennyt hyväksymisvaiheeseen. Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen nähtäville 18.5.2020 ja se oli nähtävillä 7.9. - 20.10.2020. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 27 lausuntoa ja 750 muistutusta, joihin on laadittu vastineet ja ne on koostettu raporteiksi. Lausunnot ja muistutukset on otettu huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa, kuten on kuvattu kappaleen "Keskeiset kaavaehdotukseen tehdyt tarkistukset" lopussa. Molemmat raportit sisältyvät kaavan aineistoihin.

Kaupunginhallituksen 31.5.2021 kokouksessa on hyväksyttävänä vastineet niiden maanomistajien muistutuksiin, joita kuultiin 14.5.-28.5.2021 kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen (14.4.2021 66 §) pohjalta tarkistetusta ja kaupunginhallituksen hyväksymiskäsittelyyn rajaamasta (10.5.2021 171 §) yleiskaavaehdotuksesta. Vain niitä maanomistajia kuultiin, joiden yksityistä etua muutokset koskivat olennaisella tavalla.

Päätettävänä on myös mahdolliset tarkistukset 24.5.2021 tehtyyn ehdotukseen yleiskaavaksi, jonka hyväksymisestä valtuusto päättää 7.6.2021.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan hyväksymiskäsittelyyn menevään osaan on tehty kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.4.2021 tekemät muutokset, jotka eivät edellytä kaavan asettamista uudelleen nähtäville. Maanomistajien kuulemisen tarve on arvioitu ja heitä on kuultu yhdeksän eri alueen muutokseen liittyen. Näissä tapauksissa muutos on maanomistajan kannalta olennainen, muttei vaikuta yleiseen etuun. Muutoksissa on pääosin otettu huomioon maanomistajien muistutuksissa ehdottamat muutostarpeet.

Histan lähialueelta rajattiin hyväksymiskäsittelyn ulkopuolelle Siikajärven, Kolmirannan ja Vanha-Nuuskion alueet ja Myntinmäen asemanseutuun kytkeytyvä alue, koska Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaratkaisu perustuu Uusimaa 2050 -kaavaan, joka ei vielä ole saanut lainvoimaa. Espoon keskus ympäristöineen rajattiin myös hyväksymiskäsittelyn ulkopuolelle (KH 3.5.2021 § 153, KH 10.5.2021 § 171). Alueelle jää voimaan Espoon pohjoisosien yleiskaava osa I, jonka puitteissa alueen maankäytön kehittäminen on mahdollista lyhyellä aikavälillä.

Korsbackan pientaloalue Oittaaan eteläpuolella otettiin mukaan hyväksymiskäsittelyyn vietävään alueeseen (KH 3.5.2021 § 153). Tätä aluetta koskevaksi ohjeeksi kaupunginhallitus päätti seuraavaa: "Korsbackan alueen asemakaavoituksessa alueen itäosassa A3-alueille osoitetaan kaupungin maille omatoimiseen rakentamiseen tarkoitettuja pientalotontteja sekä puisto- ja virkistysalueita."

Asumisen A2 ja A3 -alueiden kehittämissuositusta on hyväksymiskäsittelyn aikana täydennetty seuraavasti: "Täydennysrakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen ominaispiirteet ja olemassa olevan rakentamisen mittakaava."

Viiskorven, Nepperin ja Haapaniemen alueella A2-alueita ei ole muutettu kaupunkisuunnittelulautakunnan (14.4.2021 § 66) esityksen mukaisesti, koska alueet ovat kehittyvän joukkoliikennekäytävän varrella ja liittyvät MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiseen kehittämisvyöhykkeeseen. Lisäksi asumisen A2 -alueiden kehittämissuositusta on täydennetty seuraavasti: "Viiskorven A2-alueet asemakaavoitetaan kaupunkimaisina pientaloalueina, joiden toteuttamisessa edistetään puun käyttöä rakennusmateriaalina."

Kaupunginhallitus on antanut kokonaisuudessaan valmistelukehotuksia yleiskaavan hyväksymiskäsittelyn aikataulusta, yleiskaavan hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2021 vietävästä rajauksesta sekä tältä osin kaavan sisällöstä kokouksissaan 18.1.2021 26.4.2021, 3.5.2021 sekä 10.5.2021.

Hyväksymiskäsittelyn ulkopuolelle rajattavat alueet

Kaavasta viedään kaupunginvaltuuston päätettäväksi läntinen osa (a) ja itäinen osa (b) lukuun ottamatta Histan ja Myntinmäen alueita, jotka edellyttävät ratkaisua Uusimaa 2050 -kaavasta. Länsirata asemineen kuitenkin osoitetaan kaavassa ja paikallisliikenteen asemapaikka osoitetaan voimassa olevan maakuntakaavan ja radan yleissuunnitelman mukaisesti Histaan. Myntinmäestä poistuu aseman ohjeellista sijaintia

osoittava kaavamerkintä, mikä ei kuitenkaan vaikuta ratasuunnitteluun. Histan pois rajattavien alueiden ja Myntinmäen asemanseudun suunnittelu voi edetä, kun Uusimaa 2050 -kaava on saanut lainvoiman.

Hyväksymiskäsittelyn ulkopuolelle rajataan Espoon keskus ympäristöineen (c), missä kaupunkisuunnittelulautakunta (14.4.2021) päätti laajojen A2-alueiden muuttamisesta A3-alueiksi. Tämä muutos edellyttäisi kaavan uudelleen nähtäville asettamista.

Uuden rajauksen myötä kaavamerkinnoista ja -määräyksistä poistuu Keskustatoimintojen alue (C), Palveluiden ja hallinnon alue (PY) sekä voimajohdon yhteystarve. Lisäksi Tilaa vaativan erikoistavaran kaupan alueen määräystä tarkennetaan poistamalla Lommilan mitoitukseen viittaava osuus ja Raideliikenteeseen tukeutuvan asemanseudun kehittämisperiaatemerkinnoista poistetaan määräyksestä ja kehittämissuosituksista osiot, jotka liittyvät Myntinmäen alueeseen.

Edellä mainituista rajauksista huolimatta Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava muodostaa tasapainoisen kokonaisuuden, joka mahdollistaa kaupungin pohjoisten alueiden strategisen kehittämisen kaavan tavoitteiden mukaisesti. Voimassa olevat yleiskaavat mahdollistavat myös Rantaradan ratakäytävässä Espoon kaupunkiradan jatkeen Kauklahteen. Espoon keskuksen ja sitä ympäröivien pois rajattujen alueiden lähitulevaisuuden kehitys on mahdollista voimassa olevan yleiskaavan ja vireillä olevien asemakaavojen mukaisesti. Yleiskaavan yleispiirteisyys ja suunnitteluvara huomioon ottaen kaavan kokonaisväestönmitoitusta ei ole tarpeen tarkistaa.

Pois rajatuilla alueilla ei Myntinmäkeä lukuun ottamatta ole merkittävää vaikutusta Espoon pohjois- ja keskiosien työpaikkakehitykseen. Aiemman kaavaehdotuksen mukaiset 10 000 Myntinmäen asukasta olisivat synnyttäneet noin 450 yksityisten ja julkisten palveluiden työpaikkaa. Espoon keskuksen ja Lommilan työpaikkakehitys on mahdollista samassa mittakaavassa myös voimassa olevalla yleiskaavalla.

Kaavaratkaisuun tehtävät muutokset

Kaavaratkaisua on tarve tarkistaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.4.2021 päätöksen jälkeen. Ennen valtuuston käsittelyä nähtävillä olleeseen yleiskaavaehdotukseen tehdyistä olennaisista muutoksista tullaan kuulemaan niitä asukkaita ja maanomistajia, joiden etua muutos koskee.

Kehittämissuosituksista täydennetään asuntovaltaisten alueiden A2 ja A3 osalta seuraavasti: "Täydennysrakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen ominaispiirteet ja olemassa olevan rakentamisen mittakaava."

Velskolan alueella virkistysaluetta (V) muutetaan lautakunnan päätöksen mukaisesti maa- ja metsätalousalueeksi (M) sekä virkistysaluetta (V) kyläalueeksi (AT).

Matalajärven eteläpuolella asuntovaltainen alue A3 muutetaan lautakunnan päätöksen mukaisesti kyläalueeksi (AT) sekä alueen vieressä olevat ruudut kehä III:n kohdalla muutetaan virkistysalueeksi V.

Ämmässuon eteläpuolella lautakunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maa- ja metsätalousaluetta (M) avoimen maisematilan elinkeinoelämän alueeksi (AME) sekä siirretään maakunnallista ekologista yhteyttä.

Pirttimäen pohjoispuolella Uudentorpantien kohdalla lautakunnan päätöksen mukaisesti muutetaan virkistysaluetta (V) maa- ja metsätalousalueeksi (M).

Yksittäisiä lautakunnan päättämiä ruutumuutoksia tehdään Myllyjärventiellä, Kalajärventiellä, Santaharjunttiellä, Röyläntiellä, Nuuksiontiellä sekä Aurinkoniityntiellä.

Rintinmäen kohdalla maakunnallista ekologista yhteyttä tarkennetaan lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Osittain lautakunnan päätöksen mukaisesti tarkistetaan alueita Loojärvellä, Myntinmäessä, Siikajärventiellä sekä Espoon kartanon alueella.

Perustelut kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.4.2021 päätöksen tarkistamiseksi

Kaupunkisuunnittelulautakunnan poistama joukkoliikenteen runkoyhteys - merkintä Viiskorven ja Pitkäjärven väliä tulee palauttaa yleiskaavaan. Muutos on olennainen ja aiheuttaisi kaavan uudelleen nähtäville asettamisen. Viiskorpi sisältyy MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaisiin kehittämisvyöhykkeisiin ja Uusimaa 2050 -kaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeseen. Joukkoliikenteen runkoyhteydelle on useita reittivaihtoehtoja, joita tutkitaan jatkosuunnittelussa. Yleiskaavan yhteydessä ei päätetä yhteyden tarkkaa sijaintia eikä joukkoliikenteen järjestämistapaa.

Lautakunta päätti muuttaa A3-alueita koskevan kaavamääräyksessä olevan tonttitehokuuden ”pääasiassa alle 0,4” muotoon ”pääosin 0,2-0,25”. Koko kaava-alueita koskevan määräyksen muuttaminen aiheuttaisi kaavan uudelleen nähtäville asettamisen. A3-alueet ovat jo toteutuneet hyvin erilaisin tehokkuuksin, ja osa on jo kaavoitettu yli 0,25:n tehokkuudella. A3-asuinalueiden korttelitehokkuus poistetaan kaavamääräyksestä ja kehittämissuosituksista täydennetään siten, että A3-alueiden täydennysrakentamisessa otetaan huomioon alueen ominaispiirteet ja olemassa olevan rakentamisen mittakaava.

Lautakunnan Kulmakorven alueella päättämä erityisalueen € pienennys sekä siihen liittyvä suojaviheralueen (EV) muutos tulee palauttaa kaupungin kasvun kannalta olennaisen luonteensa ja seudullisen merkityksensä vuoksi. Kaupunkisuunnittelulautakunnalle 14.4.2021 tehty pohjaesitys perustui kaupungin strategisesti tärkeisiin suunnitelmiin ja hankkeiden lupapäätöksiin. Erityisalueella on sekä voimassa olevia että valituskäsittelyssä olevia ympäristö- ja maa-aineslupia ja alueen supistaminen vaikeuttaisi maa-aineishuoltoa seudullisesti.

Metsämaan alueella asuntovaltaisen alueen A3 laajentamiselle ei ole perusteluja ottaen huomioon alueen sijainti lentomelualueella sekä luonnonsuojelualueen vieressä.

Viiskorven, Nepperin ja Haapaniemen alueella A2 alueita ei muuteta lautakunnan esityksen mukaisesti, koska alueet ovat kehittyvän joukkoliikennekäytävän varrella ja liittyvät MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiseen kehittämisvyöhykkeeseen.

Metsäsaareke Röyläntien varrella kuuluu osaksi Snettans- Rödskogin valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) aluetta. Metsät ovat osa arvokasta viljelymaisemaa ja on arvojen säilymisen

kannalta tarpeen, että metsäsaarekkeen alueella on mahdollista maisematyöluvan kautta tarvittaessa ohjata puunkaatoa.

Siikajärvellä Sutisenniemen virkistysalueen (V) muuttaminen suojelualueeksi (S) ei ole perusteltavissa, koska alue ei täytä luonnonsuojelulain perustamisedellytyksiä.

Lautakuntakäsittely yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen Kokouksessaan 14.4.2021 kaupunkisuunnittelulautakunta päätti yhtyä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta annettujen lausuntojen ja muistutusten vastineisiin. Edelleen kaupunkisuunnittelulautakunta päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle, että valtuusto hyväksyy 29.11.2017 päivätyn ja 6.4.2021 muutetun Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan, oikeusvaikutteisen kaavakartan piirustusnumero 7100 sekä kaavakartan liitekartat piirustusnumerot 7244, 7101, 7102, 7103, 7104, 7105 ja 7106. Kaavakartan liitekartalla 3 Luontoarvojen verkosto 2050 (piirustusnumero 7102) ja liitekartalla 6 Yhdyskuntatekninen huolto ja ympäristöterveys 2050 (piirustusnumero 7105) on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä, muilta osin liitekartat ovat informatiivisia.

Käsittelyssä esittelijän päätösehdotukseen tehtiin lukuisia muutoksia, joista useimmista äänestettiin. Päätöksestä jätettiin neljä erivävyä mielipidettä. Yleiskaavan jatkokäsittelyn kannalta olennaisimmat muutokset on selostettu seuraavissa kappaleissa.

Lautakunta päätti laajojen A2-alueiden muuttamisesta A3-alueiksi Järvenperän, Pihlajarinteen, Pellaksenmäen, Bellinmäen, Pitkänitiyn, Miilukorven, Karhusuon, Tollinmäen, Bembölen, Fallåkerin, Mikkelän, Muuralan, Hirvisuon alueilla sekä Niipperintien ja Lambertintien varsilla. Lautakunta päätti lisäksi useita pieniä yksittäisiä kyläalueiden (AT) ja asumisen A3-alueiden alueiden laajennuksia eri puolille kaava-alueita sekä pieniä osia virkistysalueista maa- ja metsätalousalueeksi (M).

Kulmakorven alueella lautakunta pienensi erityisalueita € ja laajensi sekä siirsi suojaviheraluetta (EV).

Lautakunta teki pieniä tarkennuksia maakunnalliseen ekologiseen yhteyden sijaintiin kahdessa kohdassa sekä poisti maakunnallisen ekologisen yhteyden Nuuksion Pitkäjärven länsipuolella.

Lautakunta poisti joukkoliikenteen runkoyhteysmerkinnän Viiskorven ja Pitkäjärven väliltä sekä poisti Korsbackan alueelta nykyisen kokoojakadun sekä itäisen kokoojakadun.

Myntinmäen alueella lautakunta päätti Högabergetin alueen virkistykseen (V) sekä Mynttiläntien varrella virkistysaluetta asumiseen (A3) voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Espoon kartanon alueella Parkskogenin alue muutettiin asumisen alueesta virkistykseen (V).

Lautakunta teki muutoksia asumisen A3-alueiden sekä lentomelualueen kaavamääräyksiin. Lautakunta päätti muuttaa A3-alueita koskevan kaavamääräyksessä olevan tonttitehokkuuden ”pääasiassa alle 0,4” muotoon ”pääosin 0,2-0,25”. Muutos koskee kaikkia yleiskaavan A3-alueita. Lentomelualueen määräystä täydennettiin seuraavasti: ”Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennuksen

ääneneristävyyden ?L lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.”

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan tarkoitus ja tarve Espoon väestönkehitys on ollut jo pitkään voimakkaasti kasvavaa. Yleiskaavan mitoituksen lähtökohtana ovat Espoon kaupungin omat väestönkehitysarviot sekä seudullisessa suunnittelussa käytetyt arviot. Espoossa varaudutaan vähintään 400 000 asukkaan väestömäärään vuonna 2050. Tällä hyväksymiskäsittelyyn rajatulla yleiskaava-alueella mahdollistetaan noin 40 000 uuden asukkaan ja noin 7 000 työpaikan sijoittuminen alueelle. Mitoituksessa on varauduttu asumisväljyyden kasvuun sekä yleiskaavoituksen edellyttämään yleispiirteisyyteen, jota tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Koska rakentamispotentiaali ei toteudu kaikilla alueilla, tulee yleiskaavoissa varautua erilaisiin kehittämissuuntiin.

Hyväksymiskäsittelystä pois rajatuilla alueilla ei ole Myntinmäkeä lukuun ottamatta merkittävää vaikutusta Espoon pohjois- ja keskiosien työpaikkakehitykseen. Aiemman kaavaehdotuksen mukaiset 10 000 Myntinmäen asukasta olisivat synnyttäneet noin 450 työpaikkaa yksityisten ja julkisten palveluiden pariin. Tämän alueen maankäyttöratkaisu voidaan hyväksyä vasta uuden maakuntakaavan voimaantultua. Espoon keskuksen ja Lommilan työpaikkakehitys mahdollistuu samassa mittakaavassa myös voimassa olevalla yleiskaavalla.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti Espoon opaskarttapohjalla

Hyväksyttäväksi vietävän osuuden raja-
Yleiskaava

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava on strateginen eli se määrittelee kaava-alueen tulevaisuuden kehityslinjat ja keskeiset painopistealueet. Yleiskaavan esitystapa on yleispiirteinen ja se esittää alueiden pääkäyttötarkoitukset yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun maankäytön suunnittelun pohjaksi.

Kaava-aineistossa on oikeusvaikutteinen kaavakartta ja kaavamääräykset sekä seitsemän kaavakartan liitekarttaa, joista oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä on liitekartalla 3 (Luontoarvojen verkosto 2050) ja liitekartalla 6 (Yhdyskuntatekninen huolto ja ympäristöterveys 2050)

Kaupunkirakenne

Kaavaratkaisu perustuu visiovaiheessa todettuihin maankäytön kehittämisen painopistealueisiin ja kaupunginhallituksen (30.11.2015) asettamaan väestötavoitteeseen.

Hyväksymiskäsittelyyn rajatun kaavaratkaisun painopistealueet sijaitsevat Kalajärvelle suuntautuvan joukkoliikennekäytävän ja Länsiradan tulevan junayhteyden varrella. Kaava mahdollistaa nykyisen Kalajärven keskuksen kehittämisen, uuden keskuksen toteuttamisen Viiskorpeen ja pitkällä aikavälillä raidejoukkoliikenteeseen tukeutuvan uuden asemanseudun toteuttamisen Histaan.

Tulevasta väestön kasvusta huomattava osa sijoittuu keskuksiin ja niiden välittömään ympäristöön. Hyväksymiskäsittelyyn rajatulla yleiskaava-alueella Länsiradan kehityskäytävällä varaudutaan noin 20 000 uuden asukkaan lisäykseen ja itäisellä joukkoliikennevyöhykkeellä noin 20 000 uuteen asukkaaseen. Länsiradan kehityskäytävällä Myntinmäkeen sijoittuva 10 000 uuden asukkaan osuus voidaan hyväksyä

yleiskaavaratkaisun osalta vasta uuden maakuntakaavan tultua voimaan. Espoon keskuksessa voimassa oleva yleiskaava mahdollistaa alueen kehittämisen kaupungin väestönkasvun mukaisesti lyhyellä aikavälillä.

Kaava mahdollistaa noin 7 000 uutta työpaikkaa vuoteen 2050 mennessä. Työpaikat sijoittuvat kaavaehdotuksessa pääosin elinkeinoelämän alueille pääliikenneväylien varsille sekä keskustatoimintojen alueille. Uusia elinkeinoelämälle osoitettuja alueita on mm. Histan suunnalla Turunväylän varressa. Työpaikkoja voi sijoittua lisäksi asuinalueille.

Keskukset

Hyväksymiskäsittelyyn rajatulla yleiskaava-alueella Kalajärveltä Leppävaaraan suuntautuvalla joukkoliikennevyöhykkeelle sijoittuu uusi Viiskorven keskus ja täydentyvä Kalajärven nykyinen keskus. Vyöhyke tiivistyy ja rakentuu vaiheittain siten, että maankäytön muutos mahdollistaa myöhemmässä vaiheessa myös bussiyhteyden korvaavan pikaraitiotieyhteyden rakentamisen.

Hista

Uuden Länsiradan varteen sijoittuu Histan paikallisliikenteen asema intensiiviseen joukkoliikenteeseen tukeutuvine asemansetuineen. Keskuksen toteuttaminen on pitkän aikavälin tavoite, koska sen aikataulu on yleiskaavassa sidottu päätökseen Länsiradan toteuttamisesta.

Histan maankäyttö on voimassa olevassa maakuntakaavassa (tavoitevuosi 2035) esitetty eri tavoin kuin vielä vahvistamattomassa Uusimaa2050-kaavassa (tavoitevuosi 2050), mutta molemmissa maakuntakaavoissa on sama tavoite hyödyntää uuden ratakäytävän tuoma maankäytön ja kestävän liikkumisen potentiaali. Maakuntakaavojen välinen ero on sen alueen laajuudessa, jota ajoitusmääräys koskee. Yleiskaavasta on hyväksymiskäsittelyssä rajattu pois alueet, jotka edellyttävät Uusimaa 2050-kaavan voimaantuloa.

Asuminen

Hyväksymiskäsittelyyn rajatulla yleiskaava-alueella on osoitettu asumiseen noin 22 % koko kaava-alueen pinta-alasta. Kaava mahdollistaa moni-ilmeisen kerrostalo- ja pientalorakentamisen. Nykyiset pientalo- ja kyläalueet liittyvät luontevasti osaksi verkostomaista kaupunkirakennetta. Uudet ja täydentyvät alueet voidaan toteuttaa joustavasti ja vaiheittain tukeutuen nykyiseen rakenteeseen.

Kaavassa on esitetty kolme erityyppistä asuntovaltaisen alueen merkintää ja kyläalueet on merkitty omalla merkinnällä. Yleiskaavassa ei osoiteta uusia lomarakentamisalueita.

Asumisen alueista tehokkaimmat kaupunkimaisen asumisen alueet (A1) on osoitettu kaava-alueen kolmeen keskukseseen (Hista, Viiskorpi ja Kalajärvi). Alueiden kehittäminen tukeutuu tehokkaaseen joukkoliikenteeseen.

Asumisen alueita (A2) on pääasiassa keskusta-alueiden sekä kehittyvien joukkoliikenneyhteyksien ympäristössä. Merkinnällä on osoitettu uusien alueiden lisäksi kehitettäviä olemassa olevia asumisen alueita. Alueilla mahdollistetaan monipuoliset asuntorakentamisen tyypologiat.

Pääasiassa pientalovaltaisia asuntoalueita (A3) on pinta-alaltaan eniten kaikista asumisen alueista. Alueita on osoitettu olemassa oleville pientaloalueille ja joillekin voimassa olevan yleiskaavan kyläalueille, jotka sijaitsevat taajama-alueen reunavyöhykkeellä.

Hajarakentamisen kasvupaineet ohjataan kehitettävälle kyläalueille ja taajamiin keskustojen reuna-alueille.

Palvelut

Julkiset palvelut sisältyvät muihin maankäyttöaluevarauksiin. Strateginen yleiskaava mahdollistaa julkisten palveluiden suunnittelun vastaamaan muuttuviin palvelutarpeisiin ja palveluiden tuottamistapoihin, mikä edellyttää tarkemman tason palveluverkkosuunnittelua. Tällä varmistetaan julkisten palveluiden kokonaistaloudelliset ratkaisut ja hyvä saavutettavuus. Kaupalliset palvelut painottuvat keskuksiin, joiden väestönkasvu mahdollistaa paikallisten palveluiden kehittämisen.

Liikenne

Liikenneverkkoa täydennetään uusien alueiden kytkemiseksi olemassa olevaan liikenneverkkoon. Tehokkaampia maankäytön alueita palvelemaan tavoitellaan junilla, pikaraitioteillä ja runkobusseilla. Pyöräilyverkkoa kehitetään baanoilla. Liikenteen liitekartalla on esitetty tärkeimmät henkilöautojen ja polkupyörien liityntäpysäköintialueet. Juna-asemalle ja joukkoliikenteen pysäkeille turvataan jatkosuunnittelussa hyvät ja esteettömät kävely- ja pyöräily-yhteydet.

Luonto, virkistys ja kulttuuriympäristöt

Kaavakartan virkistysalueet sisältävät erityyppisiä aluekokonaisuuksia puistomaisista lähiviheralueista ja luonnonarvoiltaan monipuolisista lähimetsistä laajoihin seudullisiin virkistysalueisiin. Virkistysverkostoa täydentävät asuinalueille toteutettavat lähiviheralueet ja viheryhteydet. Myös vesistöt, maa- ja metsätalousalueiden metsät, avoimet viljelymaisemat ja arvokkaat kulttuuriympäristöt täydentävät osaltaan alueen virkistysverkostoa.

Kaava-alueen ekologinen verkosto on osoitettu kaavakartalla maakunnallisen ekologisen yhteyden merkintänä, Natura 2000 -alueina, luonnonsuojelualueina, suojelualueina, virkistysalueina ja maa- ja metsätalousalueina sekä järvet, lammet ja suurimmat joet vesialueina. Myös avoimen maisematilan elinkeinoalueet toimivat osana ekologista verkostoa. Ekologista verkostoa täydentävät Luontoarvojen verkosto liitekartan oikeusvaikutteiset merkinnät paikallinen ekologinen yhteys ja virtaveden ekologinen yhteys.

Kaavalla turvataan maaseutuelinkeinojen jatkuvuus ja kehittymisen edellytykset. Kaavaratkaisu turvaa myös arvokkaat kulttuuriympäristöt ja historiallisesti arvokkaat avoimet maisematilat.

Suunnittelu

Yleiskaavoitusta ohjaavat sekä valtakunnalliset että seudulliset tavoitteet kuten valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja lainvoimaiset maakuntakaavat sekä tehdyt sopimukset ja päätökset.

Alueella on voimassa Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I, osittain myös Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa II ja Espoon eteläosien yleiskaava. Alueella voimassa olevien yleiskaavojen uudistaminen on tarpeen, koska

niiden asukasmitoitus ei vastaa pitkän aikavälin väestökehitysarviota eikä mahdollista esimerkiksi Länsirataa eikä sen uusien asemanseutujen rakentamista. Sen sijaan Länsirata paikallisliikenteen asemanseutuineen on sekä voimassa olevassa maakuntakaavassa että vielä vahvistamattomassa Uusimaa2050-kaavassa.

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus aloitti yleiskaavan valmistelun laatimalla vision Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan alueelle vuonna 2015. Visio on toiminut yleiskaavatyön pohjana ja lähtötietomateriaalina. Kaupunginhallitus päätti yleiskaavan tavoitteista 30.11.2015.

Tavoitteiden pohjalta muodostettiin kolme rakennemallivaihtoehtoa ja arvioitiin vaihtoehtojen vaikutuksia. Valitun ”keskustojen verkosto” -mallin pohjalta kaava-alueelle muodostettiin maankäyttömalli, jossa esitettiin maankäytön kehittämispotentiaali nykyisen kaupunkirakenteen eri kasvusuunnilla.

Selvitykset ja vaikutusten arviointi

Syksyllä 2020 valmistui kaksi uutta selvitystä; Tarkistettu arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura 2000 -alueisiin sekä Ilmastovaikutusten arviointi. Lisäksi kaavaselostuksen vaikutusten arviointia on täydennetty ilmastovaikutuksiin liittyen. Yleiskaavan vaikutusten arviointia on täydennetty keväällä 2021 Länsiradan vaikutusten osalta erillisellä selvityksellä.

Kaavaan liittyvät selvitykset löytyvät kaavan internetsivuilta www.espoo.fi/yleiskaavapoke.

Alueen kuvaus

Hyväksymiskäsittelyyn rajattu suunnittelualue on noin 140 km² ja käsittää yli kolmanneksen Espoon maa-alueesta. Alue rajautuu Vantaan kaupunkiin sekä Nurmijärven, Vihdin ja Kirkkonummen kuntiin. Alue on pääosin yksityisessä maanomistuksessa.

Hyväksymiskäsittelyyn rajatulla yleiskaava-alueella asuu noin 15 400 asukasta (tammikuu 2021) ja siellä on noin 5900 työpaikkaa (2017). Asutus on nykyisin keskittynyt Kalajärven paikalliskeskukseen Vihdintien varrella sekä pientalovaltaisille alueille kuten Niipperi ja Perusmäki. Kyläalueet sijoittuvat järvien tuntumaan kauempana kaupunki- tai paikalliskeskuksia. Työpaikka-alueet keskittyvät kehä III:n varrelle sekä Juvanmalmille, Koskeloon, Hepokorpeen, Kulmakorpeen sekä Histaan.

Alue koostuu lisäksi monimuotoisista pienistä kyläkokonaisuuksista, kulttuurimaisemista, laajoista yhtenäisistä peltoalueista, luonnontilaisista metsistä sekä järviolueista. Alueesta noin 15 % on asemakaavoitettu.

Vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Vireilletulosta on kuulutettu kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä, Länsiväylässä ja Hufvudstadsbladetissa 21.5.2014. Yleiskaava on kaupunginhallituksen päättämässä Espoon kaavoitusohjelmassa 2014-2017.

Yleiskaavasta on laadittu 20.5.2014 päivätty ja 14.10.2015 sekä 29.11.2017 tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Kaupunginhallitus päätti 18.5.2020 asettaa yleiskaavaehdotuksen nähtäville. Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 7.9. – 20.10.2020. Nähtävilläaika oli normaalia pidempi (44 päivää) koronaviruspandemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi.

Koronapandemian vuoksi yleiskaavan asukastilaisuudet toteutettiin etälähetysteinä, joita oli mahdollisuus seurata verkossa. Tilaisuudet pidettiin 17.9.2020, 21.9.2020 ja 24.9.2020 ja niitä seurasi yhteensä noin 300 espoolaista. Verkkolähetykset tallennettiin ja julkaistiin tilaisuuden jälkeen verkkosivuilla. Päättilaisuuden tallenne on tekstitetty ja se on katsottavissa verkossa. Tallenteella oli 279 katselukertaa helmikuun 2021 lopussa. Asukastilaisuuksien lisäksi järjestettiin keskustelutilaisuus asukasyhdistyksille.

Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 750 muistutusta, joista valtaosa koski asumista. Myös virkistystä ja kulttuuriympäristöjä sekä luontoa koskevia muistutuksia tuli runsaasti. Muistutukset on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa. Osa muistutuksista koski muita kuin yleiskaavassa ratkaistavia asioita. Muistutuksista yli puolet liittyi nyt poisrajattaviin alueisiin.

Viranomaisneuvottelu ja lausunnot

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 29.1.2021. Lausunnon antajien kanssa on lisäksi käyty työneuvotteluja lausuntojen sisällöstä ja yhteistyössä mietitty tarkennuksia kaavaratkaisuun.

Lausuntojen keskeiset sisällöt koskivat kaavan väestötavoitteita suhteessa koko kaupungin kasvuun ja uusien alueiden liittymistä nykyiseen rakenteeseen. Lausunnoissa nousi esiin myös kaupan ohjaus, Histan ja Myntinmäen asemanseutujen joukkoliikenneyhteydet ja niiden ajoitus sekä luonnonsuojelualueet ja ekologiset yhteydet. Myös virkistystä ja kulttuuriympäristöä sekä teknistä huoltoa koskeviin merkintöihin ja määräyksiin esitettiin erinäisiä tarkistustarpeita.

Keskeiset kaavaehdotukseen tehdyt tarkistukset Kaavakarttaa, kaavamääräyksiä ja kaavakartan liitekarttoja sekä kaavaselostusta on päivitetty ottaen huomioon kaavaehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutukset. Tehdyt täsmennykset selkiyttävät jo kirjoitettua tekstiä ja havainnollistavat kaavaratkaisua, eivätkä sisällä olennaisia muutoksia.

Kaavaehdotusta on täsmennetty saatujen lausuntojen ja muistutusten jälkeen. Kaavakartalle lisättiin lausuntojen perusteella luonnonsuojelualueet erillisellä merkinnällä, pohjavesialue, 110 kV voimajohdot, lentomelualue sekä kohdemerkintänä tilaa vaativan erikoistavaran kaupan alue Kulloonsiltaan.

Kaavakartan liitekarttoja Asuminen 2050, Virkistysverkosto 2050, Liikenne 2050 ja Yhdyskuntatekninen huolto ja ympäristöterveys 2050 on päivitetty. Liikenteen 2050 liitekartalle on lisätty joukkoliikenteen vaihtopaikat. Merkittävin muutos on, että Yhdyskuntatekninen huolto ja ympäristöterveys 2050 -liitekartan merkinnät Siirtoviemärin yhteystarve ja Maanalainen sähkökaapeli on muutettu oikeusvaikutteiseksi.

Kaavakartalle on täsmennetty paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan alueen laajuutta uuden kaavamerkinnän avulla. Lisäksi kaupan ohjausta on tarkennettu kaavamääräyksissä lisäämällä aluekohtaiset vähittäiskaupan seudullisuuden rajat. Kaupan ohjaukseen kuuluvia asiakohtia on täsmennetty kaavaselistukseen ja selvennetty voimassa olevan 2. vaihemaakunta-kaavan sekä vielä vahvistamattoman Helsingin seudun vaihekaavan (Uusimaakaavan 2050) välistä tilannetta. Kaavaselistusta on täydennetty uudella liitteellä (19) Kulloonsillan paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan alueen laajuudesta ja mitoituksesta.

Liikenteeseen liittyvät täsmennykset liittyvät ajoneuvoliikenteeseen, joukkoliikenteeseen ja tavaraliikenteeseen. Kaavaselistusta on täydennetty uudella liitteellä (20) lentokoneiden lentoonlähtöreiteistä ja laskeutumisreiteistä.

Kaavaselistukseen on tarkennettu uudella kuvalla ja tekstillä vesihuollon kehittämissuunnitelman roolia ja toiminta-alueiden määrittämistä. Lisäksi pohjavesialueita koskevaa tekstiä on muokattu kaavamerkintöihin ja -määräyksiin tehtyjen muutosten mukaisesti. Kaavaselistuksen vaikutusten arviointia on täydennetty ilmastovaikutuksiin liittyen. Täydennykset koskevat erityisesti hiilivarastoihin ja -nieluihin kohdistuvia ja seudullisia vaikutuksia sekä kaavan vaikutusten vertailua Espoon ilmastotavoitteisiin.

Kaavaselistusta on täydennetty uudella liitteellä (21) suojelu- ja luonnonsuojelualueista. Lisäksi on avattu suojelualueiden varausperusteita ja suojelualueen perustamista sekä niitä lakeja, joihin alueiden suojelu perustuu.

Merkittävin muistutusten perusteella tehty tarkistus yleiskaavan asumisen teemaan on olemassa olevien pientalovaltaisten alueiden A1 ja A2 -alueita koskeva kehittämissuositus, joka painottaa pientalovaltaisten alueiden ominaispiirteiden huomioon ottamista asemakaavoituksessa ja täydennysrakentamisessa. Osa muistutuksista koski asioita, jotka ratkaistaan muussa yhteydessä kuin yleiskaavassa.

Päättäjien ehdotusvaiheessa pyytämät selvitykset

Kaupunginhallitus hyväksyi yleiskaavaehdotuksen nähtäville 18.5.2020. Lisäksi kaupunginhallitus päätti tehdä valmistelukehotuksen ja toimintaohjeen, jotta Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen (POKE) mukainen kehitys voidaan varmistaa tarkoituksenmukaisella aikataululla. Syksyllä 2020 kaupunginhallitusta ja kaupunkisuunnittelulautakuntaa on informoitu valmistelukehotuksen mukaisten selvitysten sisällöstä (yleiskaava ehdotuksen Natura-arvioinnin tarkistus ja ilmastovaikutusten arviointi). Lisäksi asemakaava on edistänyt muun muassa Högnäsin alueen suunnittelua.

Hyväksyminen

Yleiskaavan hyväksymisestä päättää valtuusto.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.05.2021 § 184

Päätösehdotus

Teknisen toimen johtaja Isotalo Olli

1

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy 29.11.2017 päivätyn ja 18.5.2021 muutetun Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan, oikeusvaikutteisen kaavakartan piirustusnumero 7100 sekä kaavakartan liitekartat piirustusnumerot 7244, 7101, 7102, 7103, 7104, 7105 ja 7106. Kaavakartan liitekartalla 3 Luontoarvojen verkosto 2050 (piirustusnumero 7102) ja liitekartalla 6 Yhdyskuntatekninen huolto ja ympäristöterveys 2050 (piirustusnumero 7105) on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä, muilta osin liitekartat ovat informatiivisia.

2

Kaupunginhallitus hyväksyy yleiskaavaehdotuksesta saatujen lausuntojen ja muistutusten vastineet sekä tarkentaa päätösehdotusta valtuustolle 28.5.2021 mennessä saapuneiden maanomistajien kuulemisen perusteella kokouksessaan 31.5.2021.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Partanen Kausteen kannattamana ehdotti, että

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava palautetaan takaisin valmisteluun seuraavin muutoksin, joilla ehkäistään kaupunkirakenteen liiallista hajautumista, turvataan riittävien virkistysalueiden säilymistä, suojellaan arvokkaita luontokohteita sekä vastataan etenkin Uudenmaan ELY-keskuksen esittämään kritiikkiin:

- 1.) Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- 2.) Oittaaan virkistys- ja luontoarvojen turvaaminen
- 3.) Matalajärven Natura-alueen turvaaminen
- 4.) Virkistysalueiden palauttaminen
- 5.) Kaupunkirakenteen hajautumisen estäminen
- 6.) Viiskorven joukkoliikenneyhteyksien vahvistaminen
- 7.) Kulmakorpi-Ämmässuon ympäristöhaittojen vähentäminen
- 8.) Laajojen maisemahaittojen ehkäiseminen

Tarkemmat aluerajaukset ja muutokset on esitetty pdf-liitekartoissa.

- 1.) Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

1.1. Muutos: Yleiskaavakarttaan lisätään seuraavat suojelualueet S-merkinnällä (viite Uusimaa-kaava 2050 – Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo) siten tarkistettuna, että ESA-radan ratakäytävälle sekä Kulmakorven-Ämmässuon suojaviheralueelle ulottuvia alueita ei merkitä S-merkinnällä. (Kts. liitekartat)

- Järvikylän runsaslahopuustoinen metsä (2,1 ha)
- Karhusuonpuron lehtopurolaakso (1,4 ha)
- Gumbölen Myllykoski (1,8 ha)
- Gumbölenniityn lehto, (0,9 ha)
- Nupurinjärvi, (56,2 ha)
- Kuusikodin metsä (18,6 ha)
- Rysshygget (16,9 ha)
- Kakarlammen suojelualan laajennus (useita alueita)

1.2. Muutos: Otetaan käyttöön luo-merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeillä virkistysalueiden osilla ja kirjataan kaavamääräykseen avohakkuiden kieltö.

1.3. Muutos: Palautetaan virtavedet kaavakarttaan.

2.) Oittaaan virkistys- ja luontoarvojen turvaaminen

2. Muutos: Vahvistetaan Oittaaan virkistys- ja luontoarvoja muuttamalla Oittaaan virkistysalueen länsireunan vielä rakentumattomia A3-alueita virkistysalueiksi (V) sekä turvataan Oittaaan jokiuoman alkupään luontoarvot yhdistämällä kaksi suojelualuetta muuttamalla jokiuoman kohdalla virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen aluetta (P) alueen luontoarvot paremmin turvaavaksi virkistysalueeksi (V). (Kts. liitekartat)

2.1.) Oittaaan virkistysalueen länsireuna

2.2.) Oittaaan jokiuoman alkupää

3.) Matalajärven Natura-alueen turvaaminen

3. Muutos: Kevennetään rakentamista Matalajärven valuma-alueella järven pohjois- ja itäpuolella muuttamalla pohjoispuolella oleva asuntovaltainen alue (A3) kyläalueeksi (AT) sekä itäpuolinen elinkeinoelämän alue (TP) avoimen maisematilan elinkeinoalueeksi (AME) kaupunkisuunnittelulautakunnassa 15.4.2020 esitetyn pohjaesityksen ja liitekarttojen mukaisesti.

3.1.) Matalajärven pohjoisranta

3.2.) Matalajärven itäpuoli

4.) Virkistysalueiden palauttaminen

4. Muutos: Maa- ja metsätaloustaluiden (M) muuttaminen takaisin virkistysalueiksi (V) kaupunkisuunnittelulautakunnan 15.4.2020 tekemän päätöksen ja liitekarttojen mukaisesti seuraavilla alueilla:

4.1. Brobacka

4.2. Nuuksion Pitkäjärven länsipuoli

4.3. Pakankylä-Röylä

4.4. Lakistontie

4.5. Metsämaa

5.) Kaupunkirakenteen hajautumisen estäminen

5.1.) Muutos: Rajataan kaavakartan kyläalueita (AT) siten, että kylien kehittäminen kohdistuu nykyisellään kylän tunnuspiirteet täyttäviin alueisiin Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Kyläalueita rajataan liitekarttojen mukaisesti seuraavilta alueilta:

5.1.1.) Nemlahti

5.1.2.) Pakankylä

5.1.3.) Hankalahdentien varsi

5.1.4.) Ketunkorpi

5.1.5.) Loojärvi

5.2.) Muutos: Uusien asuinalueiden (A3 ja AT) laajuutta kaukana nykyisestä yhdyskuntarakenteesta ja joukkoliikennekäytävistä rajataan esitetystä ja muutetaan virkistysalueiksi (V), avoimen maisematilan alueiksi (AME) tai pienennetään rakentamisen tehokkuutta alla lueteltujen kohteiden laidoilla liitekarttojen mukaisesti:

5.2.1.) Viiskorven pohjoisosa

5.2.2.) Lahnuksentien varsi

5.2.3.) Nupuri

5.2.4.) Bodomin länsipuoli

5.2.5.) Brobacka

5.3. Muutos: Maa- ja metsätalousalueen (M) ja avoimen maisematilan elinkeinoalueen (AME) kaavamääräyksistä poistetaan teksti: "Alueella sallitaan haja-asutusluontoinen rakentaminen."

5.4. Muutos: Lisätään kaavamääräyksiin seuraava yleismääräys ympäristölautakunnan lausunnon mukaisesti: "Vesihuoltoverkoston ulkopuoliset uudet rakentamispaikat tulee sijoittaa jo olemassaolevia asuntovaltaisia alueita ja kyläalueita täydentäen ja tiivistäen siten, että tulevaisuudessa vesihuoltoverkosto voidaan laajentaa näille alueille kustannustehokkaasti."

6.) Viiskorven joukkoliikenneyhteyksien vahvistaminen

6.) Muutos: Viiskorvesta lisätään uusi joukkoliikenteen runkoyhteys kohti Vihdintietä ja Espoon keskusta.

7.) Kulmakorpi-Ämmässuon ympäristöhaittojen vähentäminen

7.1.) Muutos: Poistetaan ampumaurheilun salliva merkintä Kulmakorven alueella ympäristölautakunnan lausunnon mukaisesti.

7.2.) Muutos: Siirretään Kulmakorven suojaviheraluetta (EV) erityisalueen (E) sisälle kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.4.2021 tekemän päätöksen ja liitekarttojen mukaisesti alueen lounaiskulman osalta.

8.) Laajojen maisemahaittojen ehkäiseminen

8.) Muutos: Palautetaan avoimen maisematilan elinkeinoalueen (AME) kaavamääräykseen MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ympäristölautakunnan lausunnon mukaisesti.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 12 äänellä 3 ääntä vastaan hylänneen Partasen palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Partanen Kausteen kannattamana ehdotti, että kaava hylätään muuten paitsi ESA-radan ratakäytävän osalta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 12 äänellä 3 ääntä vastaan hyväksyneen esittelijän ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Partanen ilmoitti eriävänä mielipiteenään seuraavaa:

Eriävä mielipide kaupunginhallituksen 24.5.2021 tekemään päätökseen Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan hyväksymisestä, alue 722300.

Yleiskaavaratkaisu ei vastaa Espoon ilmastotavoitteisiin

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava ei hyväksytyssä muodossa vastaa Espoon kaupunginvaltuuston asettamaan tavoitteeseen saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä. Yleiskaava päätetyssä muodossa:

- lisää kaupunki- ja yhdyskuntarakenteen haitallista hajautumista, mikä puolestaan vaikeuttaa luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista.
- lisää liikkumistarvetta ja henkilöautoliikenteen kasvua.
- vähentää merkittävästi kaupungin hiilivarastoja ja -nieluina toimivia metsäisiä alueita.

Yleiskaavaratkaisu hajauttaa kaupunkirakennetta

Uudenmaan ELY-keskus tuo lausunnossaan esille, että yleiskaava ei ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen ja on ristiriidassa MAL-sopimuksen kanssa, jossa Espoon kaupunki on sitoutunut kaavoittamaan vähintään 90% uusista asunnoista ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille ja että väestöstä 85% tulisi sijoittua kestävän liikkumisen vyöhykkeelle. Yleiskaavaselvityksessä (ennen kaupunginhallituksen 3.5.2021 tekemää kaava-alueen rajausta) arvioitiin, että vain yli 75% uusista asukkaista sijoittuisi asumaan kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen tukeutuvalle alueelle. Rajauksen myötä prosenttiosuus on oletettavasti vieläkin pienempi, sillä ulos rajattiin lähellä yhdyskuntarakennetta olevat alueet Espoon Keskukseen ympäristössä sekä Myntinmäen uuden asemanseudun alue.

A3-alueiden osalta Uudenmaan ELY-keskus on katsonut, että kaavaehdotus ei täytä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, Uusimaa-kaavan 2050 tavoitteita eikä yleiskaavan sisältövaatimuksia.

Kylien osalta Uudenmaan ELY-keskus on todennut, että: "Ottaen huomioon voimassa olevan maakuntakaavan ja Uusimaa-kaavan 2050 ratkaisut, ELY-keskus katsoo, että kylien osalta kehittämisen tulee kohdistua nykyisellään kylän tunnuspiirteet täyttäviin alueisiin." ja "Nyt esitettyssä muodossa kaavaehdotus ei täytä yleiskaavan sisältövaatimuksia kylien osalta." Lausunnon antamisen jälkeen kyläalueita ei olla vähennetty.

Vihreät tekivät sekä kaupunkisuunnittelulautakunnassa että kaupunginhallituksessa lukuisia esityksiä, joilla ELY-keskuksen esille nostamiin epäkohtiin olisi vastattu, mutta esitykset eivät saaneet enemmistön tukea.

Yleiskaavaratkaisu ei tue arjen palvelujen toteuttamista ja tulee kalliiksi

Kaupunginhallituksen hyväksymä yleiskaavaratkaisu on omiaan kasvattamaan infrarakentamisen kustannuksia asukasta kohden. Lisäksi tapa, jolla asutusta on lisätty, ei palvele nykyisten eikä tulevien asukkaiden tarpeita, sillä hajauttava rakennustapa ei tuo asukkaille alueella kaivattuja palveluita eikä mahdollista riittävää joukkoliikennettä.

Yleiskaavaratkaisu on haitallinen luonnolle

Liian suuri osa rakentamisesta sijoittuu kaupunginhallituksen hyväksymässä yleiskaavaratkaisussa nykyisille luonto- ja metsäalueille. Luontohaittoja aiheuttavaa rakentamista olisi tullut Vihreiden esitysten mukaisesti vähentää. Osoittamalla yleiskaavaehdotuksessa riittävän paljon uusia suojelualueita maakunnallisesti arvokkaiksi arvioituille kohteille olisi voitu joiltain osin kompensoida lisärakentamisen ja siitä seuraavan pirstoutumisen aiheuttamia haittoja vaatelialle luontotyypeille, lajistolle sekä ekologisille yhteyksille.

Kaupunginhallitus aiemmassa päätöksessään 18.5.2020 vähensi tuntuvasti virkistysalueiksi merkittyjä alueita muuttaen ne maa- ja metsätaloudeksi käyttöön. Ratkaisu on kestävä. Kaupungin kasvaessa asukkaille on turvattu riittävät virkistysalueet. Sillä varmistetaan paitsi asukkaiden virkistystarpeen täyttyminen, myös se, ettei käyttöpaine Natura- ja suojelualueilla lisääny luontoarvojen säilymistä kannalta haitallisen paljon.

Kaupunginhallituksen yleiskaavaratkaisu esittää rakentamista Natura-alueiden lähistöllä muun muassa Ketunkorvessa, Matalajärven lähistöllä sekä Brobackassa. Riittävä rakentamaton suojaetäisyys ja rakentamisen tehokkuuden vähentäminen olisi varmistanut kaupunginhallituksen esittämää ratkaisua paremmin Natura-alueiden luontoarvojen säilymistä.

Yleiskaavaratkaisu lisää ympäristö- ja maisemahaittoja

Kaupunginhallitus on päättänyt esittää Kulmakorven alueelle ampumaurheilun sallivaa kaavamääräystä. Jo nykyisessä tilanteessa lähiseudun asukkaat ovat joutuneet kärsimään monien eri hankkeiden aiheuttamista ympäristöhaitoista, minkä vuoksi kuormitusta ei tulisi enää lisätä. Ympäristölautakunnan antaman lausunnon mukaan ampumaurheilu aiheuttaisi Kulmakorven alueella täysin uudenlaista kauas kantautuvaa melua, jota syntyisi iltaisin ja viikonloppuisin, kun muuta meluavaa toimintaa ei alueella ole. Ammunnan melu tulisi häiritsemään lausunnon mukaan nykyisiä lähiasukkaita. Lisäksi Histan suunniteltu 15 000 asukkaan asuinalue tuo suuren määrän uusia ihmisiä ampumaradasta kantautuvan melun mahdolliselle vaikutusalueelle. Lisäksi kaupunginhallituksen hyväksymä yleiskaavaratkaisu mahdollistaisi Kulmakorven erityisalueen levittäytymisen yhä laajemmalle.

Luonnosvaiheessa yleiskaavamääräyksiin avoimen maisematilan alueille (AM) oli asetettu MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. AM-alueet ovat sen jälkeen muuttuneet avoimen maisematilan elinkeinoalueiksi (AME), joilla em. toimenpiderajoitetta ei enää ole. AME-alueista suuri osa on kaavaehdotuksessa merkitty arvokkaan kulttuuriympäristön merkinnällä, johon toimenpiderajoitus ulottuu. Kaikkia AME-alueita se ei kuitenkaan koske. Ympäristölautakunnan lausunnon mukaan:

“Toimenpiderajoituksen puuttuminen voi johtaa siihen, että AME-alueille tulee esim. maisemaa haittaavia laajoja maantäyttöjä tai -lajityksiä, mukaan lukien kiviainesten varastointia, jotka eivät mahdollisesti tarvitse mitään viranomaislupia.” Vihreät esittivät kaupunginhallituksen kokouksessa ympäristölautakunnan lausunnon mukaisesti, että MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus oltaisiin palautettu AME-alueiden kaavamääräyksiin. Kaupunginhallituksen hyväksymästä ratkaisusta toimenpiderajoitus puuttuu.

Kauste ilmoitti eriävänä mielipiteenään seuraavaa:

Yleiskaavaratkaisu ei vastaa Espoon ilmastotavoitteisiin

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava ei hyväksytyssä muodossa vastaa Espoon kaupunginvaltuuston asettamaan tavoitteeseen saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä. Yleiskaava päätetyssä muodossa:

lisää kaupunki- ja yhdyskuntarakenteen haitallista hajautumista, mikä puolestaan vaikeuttaa luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista,

lisää liikkumistarvetta ja henkilöautoliikenteen kasvua,

vähentää merkittävästi kaupungin hiilivarastoina ja -nieluinä toimivia metsäisiä alueita.

Yleiskaavaratkaisu hajauttaa kaupunkirakennetta

Uudenmaan ELY-keskus tuo lausunnossaan esille, että yleiskaava ei ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen ja on ristiriidassa MAL-sopimuksen kanssa, jossa Espoon kaupunki on sitoutunut kaavoittamaan vähintään 90% uusista asunnoista ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille ja että väestöstä 85% tulisi sijoittua kestävän liikkumisen vyöhykkeelle. Yleiskaavaselostuksessa (ennen kaupunginhallituksen 3.5.2021 tekemää kaava-alueen rajausta) arvioitiin, että vain yli 75% uusista asukkaista sijoittuisi asumaan kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen tukeutuvalla alueella. Rajauksen myötä prosenttiosuus on oletettavasti vieläkin pienempi, sillä ulos rajattiin lähellä yhdyskuntarakennetta olevat alueet Espoon Keskuksen ympäristössä sekä Myntinmäen uuden asemanseudun alue.

A3-alueiden osalta Uudenmaan ELY-keskus on katsonut, että kaavaehdotus ei täytä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, Uusimaa-kaavan 2050 tavoitteita eikä yleiskaavan sisältövaatimuksia.

Kylien osalta Uudenmaan ELY-keskus on todennut, että: "Ottaen huomioon voimassa olevan maakuntakaavan ja Uusimaa-kaavan 2050 ratkaisut, ELY-keskus katsoo, että kylien osalta kehittämisen tulee kohdistua nykyisellään kylän tunnuspiirteet täyttäviin alueisiin." ja "Nyt esitetyssä muodossa kaavaehdotus ei täytä yleiskaavan sisältövaatimuksia kylien osalta." Lausunnon antamisen jälkeen kyläalueita ei olla vähennetty.

Vihreät tekivät sekä kaupunkisuunnittelulautakunnassa että kaupunginhallituksessa lukuisia esityksiä, joilla ELY-keskuksen esille nostamiin epäkohtiin olisi vastattu, mutta esitykset eivät saaneet enemmistön tukea.

Yleiskaavaratkaisu ei tue arjen palvelujen toteuttamista ja tulee kalliiksi

Kaupunginhallituksen hyväksymä yleiskaavaratkaisu on omiaan kasvattamaan infrarakentamisen kustannuksia asukasta kohden. Lisäksi tapa, jolla asutusta on lisätty, ei palvele nykyisten eikä tulevien asukkaiden tarpeita, sillä hajauttava rakennustapa ei tuo asukkaille alueella kaivattuja palveluita eikä mahdollista riittävää joukkoliikennettä.

Yleiskaavaratkaisu on haitallinen luonnolle

Liian suuri osa rakentamisesta sijoittuu kaupunginhallituksen

hyväksymässä yleiskaavaratkaisussa nykyisille luonto- ja metsäalueille. Luontohaittoja aiheuttavaa rakentamista olisi tullut Vihreiden esitysten mukaisesti vähentää. Osoittamalla yleiskaavaehdotuksessa riittävän paljon uusia suojelualueita maakunnallisesti arvokkaiksi arvioituille kohteille olisi voitu joiltain osin kompensoida lisärakentamisen ja siitä seuraavan pirstoutumisen aiheuttamia haittoja vaatelialle luontotyypeille, lajistolle sekä ekologisille yhteyksille.

Kaupunginhallitus aiemmassa päätöksessään 18.5.2020 vähensi tuntuvasti virkistysalueiksi merkittyjä alueita muuttaen ne maa- ja metsätaloudeksi käyttöön. Ratkaisu on kestävä. Kaupungin kasvaessa asukkaille on turvattava riittävät virkistysalueet. Sillä varmistetaan paitsi asukkaiden virkistystarpeen täytyminen, myös se, ettei käyttöpaine Natura- ja suojelualueilla lisääntynyt luontoarvojen säilymistä kannalta haitallisen paljon.

Kaupunginhallituksen yleiskaavaratkaisu esittää rakentamista Natura-alueiden lähistölle muun muassa Ketunkorvessa, Matalajärven lähistöllä sekä Brobackassa. Riittävä rakentamaton suojaetäisyys ja rakentamisen tehokkuuden vähentäminen olisi varmistanut kaupunginhallituksen esittämää ratkaisua paremmin Natura-alueiden luontoarvojen säilymistä.

Päätöshistoria